

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пламен Стоянов Божинов, дм, дмн

Медицински университет – Плевен, МБАЛ „Сърце и мозък” - Плевен

**на дисертационен труд на д-р Младен Евтимов Овчаров
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“
по научната специалност „Неврохирургия” на тема
„Лумбална дискова херния: клинични аспекти и корелационни
зависимости при оперативно лечение”**

Със заповед № Р-109-3/17.01.2021 г. на ректора на МУ Варна, въз основа на доклад с вх. № 102-2994/15.12.2020 от протокол от заседание на Катедра „Неврохирургия и УНГ болести” при МУ-Варна, на базата на решение на Факултетен съвет на Факултета по медицина по протокол № 35/17.12.2020 съм избран за член на Научното жури на горепосочения дисертационен труд, а на първото заседание съм определен за изготвяне на становище.

Кратки данни за професионалното развитие и квалификация на докторанта:

Д-р Младен Евтимов Овчаров завършва медицина през 1990 г. във ВМИ – Плевен, а през 2001 година придобива специалност по неврохирургия. Пътят на д-р Овчаров като лекар и преподавател е свързан изцяло с УМБАЛ „Д-р Георги Странски” – Плевен и Медицински Университет – Плевен. За периода от 1995 до 2014 година работи последователно като лекар – ординатор, асистент, старши и главен асистент, а от 2015 г. е асистент към Клиника по неврохирургия на Катедра „Неврология и неврохирургия” на МУ – Плевен. От месец юли 2017 г. е зачислен като докторант в самостоятелна форма на обучение към Катедра „Неврохирургия и УНГ болести” на Факултет Медицина към Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна. След решение на Катедрен съвет от 15. 12. 2020 г. неговият дисертационен труд се насочва към окончателна защита.

Дисертационният труд на д-р Младен Овчаров е посветен на важен от медицинска гледна точка проблем, свързан с диагностиката и лечението на дисковата херния. През последните десетилетия значително се повишава броя на пациентите в млада и средна възраст с херниране на лумбалния диск. Според него „незадоволителните резултати от консервативното лечение на лумбалната дискогенна радикулопатия предполага насочване към неврохирургично лечение”. Като необходим срок за подобно решение се счита времето от 4 до 6 седмици,

въпреки че много пациенти постепенно се подобряват след продължително неоперативно лечение. Посочва се, че от съществено значение са обучението на пациента, заедно с активното му участие в процеса на лечението и режимът на живот, които са важни за вземането на решение за оперативно или консервативно лечение. Закова като акцента на дисертационния труд се посочени клиничните аспекти и корелационни зависимости при оперативно лечение на дисковата херния.

Обем и структура на дисертационния труд: Дисертацията е структурирана съгласно възприетите у нас стандарти. Обемът ѝ е 133 страници като съдържа: Въведение – 2 стр., Литературен обзор – 10 стр., Цел и задачи – 1 стр., Материал и методи – 14 стр., Резултати от собствени проучвания – 58 стр., Обсъждане на резултатите – 16 стр., Обобщение – 5 стр., Изводи – 1 стр., Приноси – 1 стр., Публикации, свързани с дисертационния труд – 1 стр., Използвана литература – 17 стр. Библиографията съдържа 48 таблици и е онагледена с 69 фигури. Цитирани са 179 литературни източника, от които само 3 на български и 176 на английски език като около 30% от тях са от последните 5 години.

Литературен обзор: Той е сравнително кратък и съдържа 10 стр. като е направен опит да се обобщи проблема, завършвайки с анализ на данните от литературата в една страница.

Целта и задачите на дисертационния труд са ясно и точно формулирани. И четирите задачи се основават на класическите и съвременни концепции и представляват стабилна основа за главната задача на работата, насочена към анализ на ефективността от консервативното и оперативно лечение на лумбални дискови хернии и опит за създаване на алгоритъм за определяне на клиничната ефективност на стандартния достъп при оперативното лечение на лумбални дискови хернии.

Клиничен контингент и методи: В клиниката по неврохирургия са проучени общо 614 болни проспективно за периода 2012 – 2017 г.. 25 пациенти са отпаднали от проучването /4,7%/ поради непълна или липсваща документация, невъзможен контакт в ранния следоперативен период и други технически причини. В проучването остават 589 пациенти.

В неврологична клиника за периода 2012-2017 са лекувани 147 болни, проучени са 95 пациенти. Отпадат 52 случая /35,4%/. Значителният процент отпаднали пациенти се обяснява с ретроспективния дизайн на проучването. Всички данни са обработени с адекватни и модерни статистически методи, което е основание за приемане на получените от проучването резултати и направените изводи.

Резултати: Резултатите от изследването са добре онагледени с общо 48 таблици и 69 фигури, които улесняват възприемането на обработените данни. Според мен най-важните резултати от работата са следните: очертава се тенденция към увеличаване на случаите на оперативно лечение в последните години; при оперираните пациенти отпадат сравнително малък процент /4,07%/ от проучването, най-често по технически причини, най-често се оперират пациенти в активна възраст между 19-60 години /72%/; 85% от оперираните са провеждали преди това друг вид лечение /консервативно, физиотерапия, мануална терапия, озонотерапия/; 50% от болните са пролежали 4 дни следоперативно, а сумарно до 80% от болните са лекувани за срок от 5-6 дни при нисък процент на ранни и късни следоперативни усложнения; показателни са отличните резултати по отношение на VAS вход/изход и за нивото на удовлетвореност на болните (Маспааб критерии) при хоспитализирани и дехоспитализирани пациенти след оперативното лечение.

В обсъждането дисертантът прави критичен анализ на собствените изследвания и резултати, сравнявайки ги с класическите и най-новите литературни данни.

Изводи: В съответствие с получените данни и анализирани резултати докторантът прави следните изводи, които мога да класифицирам по значимост по следния начин: уточнена е специфична (класическа) оперативна техника SOD, осигуряваща добър и дълготраен функционален изход (5 годишен), в максимална степен адекватен с очакванията на пациента като ранните функционални ефекти са недвусмислено в полза на оперативното лечение; точна сравнителна оценка при консервативното и оперативното лечение на лумбалните дискови хернии е възможно да бъде направена при успоредно проведени проспективни рандомизирани проучвания чрез включване на най-новите мини-инвазивни методики и игнориране на финансовия интерес.

Приноси: От изведените 4 приноса с предимно клинично приложение мога да обобщя следното: въвеждането на комплексни критерии за оценка във времето с максимална прецизност на ефекта от оперативното лечение предполага стандартизиране на методите за въвеждане на данните в медицинската документация при реално отчитане на постоперативните усложнения с участие на екип от неврохирург и невролог при игнориране на немедицинските фактори в полза на пациента.

Приложената документация е пълна, спазени са изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности в МУ-Варна.

Заключение: Представеният дисертационен труд на д-р Младен Евтимов Овчаров е оригинален и актуален и е негово лично дело. Дисертантът показва много добра литературна осведоменост, формулира ясно целта и задачите си, прилага съвременни диагностични и статистически методи, анализира адекватно резултатите си и прави добре обосновани изводи. Целта на проучването е постигната, а задачите са изпълнени добросъвестно. Изводите и приносите са с научно-теоретично и научно-практическо значение.

С оглед на всичко гореизложено, давам своята положителна оценка, и предлагам на докторанта д-р Младен Евтимов Овчаров да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор” по научната специалност „неврохирургия”. Препоръчвам на членовете на Научното жури да оценят достойнствата на дисертационния труд на докторанта и също да гласуват положително.

13. 02. 2021 г.

Проф. д-р Пламен Божинов, дмн

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пламен Стоянов Божинов, дм, дмн

Медицински университет – Плевен, МБАЛ „Сърце и мозък” - Плевен

на дисертационен труд на д-р Младен Евтимов Овчаров
за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“
по научната специалност „Неврохирургия” на тема
„Лумбална дискова херния: клинични аспекти и корелационни
зависимости при оперативно лечение”

Със заповед № Р-109-3/17.01.2021 г. на ректора на МУ Варна, въз основа на доклад с вх. № 102-2994/15.12.2020 от протокол от заседание на Катедра „Неврохирургия и УНГ болести” при МУ-Варна, на базата на решение на Факултетен съвет на Факултета по медицина по протокол № 35/17.12.2020 съм избран за член на Научното жури на горепосочения дисертационен труд, а на първото заседание съм определен за изготвяне на становище.

Кратки данни за професионалното развитие и квалификация на докторанта:

Д-р Младен Евтимов Овчаров завършва медицина през 1990 г. във ВМИ – Плевен, а през 2001 година придобива специалност по неврохирургия. Пътят на д-р Овчаров като лекар и преподавател е свързан изцяло с УМБАЛ „Д-р Георги Странски” – Плевен и Медицински Университет – Плевен. За периода от 1995 до 2014 година работи последователно като лекар – ординатор, асистент, старши и главен асистент, а от 2015 г. е асистент към Клиника по неврохирургия на Катедра „Неврология и неврохирургия” на МУ – Плевен. От месец юли 2017 г. е зачислен като докторант в самостоятелна форма на обучение към Катедра „Неврохирургия и УНГ болести” на Факултет Медицина към Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – Варна. След решение на Катедрен съвет от 15. 12. 2020 г. неговият дисертационен труд се насочва към окончателна защита.

Дисертационният труд на д-р Младен Овчаров е посветен на важен от медицинска гледна точка проблем, свързан с диагностиката и лечението на дисковата херния. През последните десетилетия значително се повишава броя на пациентите в млада и средна възраст с херниране на лумбалния диск. Според него „незадоволителните резултати от консервативното лечение на лумбалната дискогенна радикулопатия предполага насочване към неврохирургично лечение”. Като необходим срок за подобно решение се счита времето от 4 до 6 седмици,

въпреки че много пациенти постепенно се подобряват след продължително неоперативно лечение. Посочва се, че от съществено значение са обучението на пациента, заедно с активното му участие в процеса на лечението и режимът на живот, които са важни за вземането на решение за оперативно или консервативно лечение. Закова като акцента на дисертационния труд се посочени клиничните аспекти и корелационни зависимости при оперативно лечение на дисковата херния.

Обем и структура на дисертационния труд: Дисертацията е структурирана съгласно възприетите у нас стандарти. Обемът и е 133 страници като съдържа: Въведение – 2 стр., Литературен обзор – 10 стр., Цел и задачи – 1 стр., Материал и методи – 14 стр., Резултати от собствени проучвания – 58 стр., Обсъждане на резултатите – 16 стр., Обобщение – 5 стр., Изводи – 1 стр., Приноси – 1 стр., Публикации, свързани с дисертационния труд – 1 стр., Използвана литература – 17 стр. Библиографията съдържа 48 таблици и е онагледена е с 69 фигури. Цитирани са 179 литературни източника, от които само 3 на български и 176 на английски език като около 30% от тях са от последните 5 години.

Литературен обзор: Той е сравнително кратък и съдържа 10 стр. като е направен опит да се обобщи проблема, завършвайки с анализ на данните от литературата в една страница.

Целта и задачите на дисертационния труд са ясно и точно формулирани. И четирите задачи се основават на класическите и съвременни концепции и представляват стабилна основа за главната задача на работата, насочена към анализ на ефективността от консервативното и оперативно лечение на лумбални дискови хернии и опит за създаване на алгоритъм за определяне на клиничната ефективност на стандартния достъп при оперативното лечение на лумбални дискови хернии.

Клиничен контингент и методи: В клиниката по неврохирургия са проучени общо 614 болни проспективно за периода 2012 – 2017 г.. 25 пациенти са отпаднали от проучването /4,7%/ поради непълна или липсваща документация, невъзможен контакт в ранния следоперативен период и други технически причини. В проучването остават 589 пациенти.

В неврологична клиника за периода 2012-2017 са лекувани 147 болни, проучени са 95 пациенти. Отпадат 52 случая /35,4%/. Значителният процент отпаднали пациенти се обяснява с ретроспективния дизайн на проучването. Всички данни са обработени с адекватни и модерни статистически методи, което е основание за приемане на получените от проучването резултати и направените изводи.

Резултати: Резултатите от изследването са добре онагледени с общо 48 таблици и 69 фигури, които улесняват възприемането на обработените данни. Според мен най-важните резултати от работата са следните: очертава се тенденция към увеличаване на случаите на оперативно лечение в последните години; при оперираните пациенти отпадат сравнително малък процент /4,07%/ от проучването, най-често по технически причини, най-често се оперират пациенти в активна възраст между 19-60 години /72%/; 85% от оперираните са провеждали преди това друг вид лечение /консервативно, физиотерапия, мануална терапия, озонотерапия/; 50% от болните са пролежали 4 дни следоперативно, а сумарно до 80% от болните са лекувани за срок от 5-6 дни при нисък процент на ранни и късни следоперативни усложнения; показателни са отличните резултати по отношение на VAS вход/изход и за нивото на удовлетвореност на болните (Маспааб критерии) при хоспитализирани и дехоспитализирани пациенти след оперативното лечение.

В обсъждането дисертантът прави критичен анализ на собствените изследвания и резултати, сравнявайки ги с класическите и най-новите литературни данни.

Изводи: В съответствие с получените данни и анализирани резултати докторантът прави следните изводи, които мога да класифицирам по значимост по следния начин: уточнена е специфична (класическа) оперативна техника SOD, осигуряваща добър и дълготраен функционален изход (5 годишен), в максимална степен адекватен с очакванията на пациента като ранните функционални ефекти са недвусмислено в полза на оперативното лечение; точна сравнителна оценка при консервативното и оперативното лечение на лумбалните дискови хернии е възможно да бъде направена при успоредно проведени проспективни рандомизирани проучвания чрез включване на най-новите мини-инвазивни методики и игнориране на финансовия интерес.

Приноси: От изведените 4 приноса с предимно клинично приложение мога да обобщя следното: въвеждането на комплексни критерии за оценка във времето с максимална прецизност на ефекта от оперативното лечение предполага стандартизиране на методите за въвеждане на данните в медицинската документация при реално отчитане на постоперативните усложнения с участие на екип от неврохирург и невролог при игнориране на немедицинските фактори в полза на пациента.

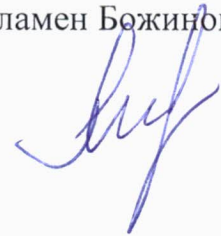
Приложената документация е пълна, спазени са изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности в МУ-Варна.

Заклучение: Представеният дисертационен труд на д-р Младен Евтимов Овчаров е оригинален и актуален и е негово лично дело. Дисертантът показва много добра литературна осведоменост, формулира ясно целта и задачите си, прилага съвременни диагностични и статистически методи, анализира адекватно резултатите си и прави добре обосновани изводи. Целта на проучването е постигната, а задачите са изпълнени добросъвестно. Изводите и приносите са с научно-теоретично и научно-практическо значение.

С оглед на всичко гореизложено, давам своята положителна оценка, и предлагам на докторанта д-р Младен Евтимов Овчаров да бъде присъдена научната и образователна степен „доктор” по научната специалност „неврохирургия”. Препоръчвам на членовете на Научното жури да оценят достойнствата на дисертационния труд на докторанта и също да гласуват положително.

13. 02. 2021 г.

Проф. д-р Пламен Божинов, дмн

STANDTPOINT

Made by Prof. Plamen Stoyanov Bozhinov, MD, PhD, DSc

Medical University – Pleven, MHAT “Heart and Brain” – Pleven

In concern with the PhD thesis of Dr. Mladen Evtimov Ovcharov, entitled: “Lumbar disc herniation: clinical aspects and co-relational dependencies in operative treatment”, to acquire the educational and scientific degree of “Doctor” in the field of Neurosurgery.

After consecutive Faculty of Medicine protocol N 35/17.12.2020; Department of Neurosurgery and ENT, MU-Varna report N 102-2994/15.12.2020 and MU-Varna Rector’s order N P-109-3/17.01.2021, I have been appointed to be a member of the scientific jury, producing review-opinion of the upper mentioned PhD thesis.

Professional development, qualifications of the candidate, short data:

Dr. Mladen Ovcharov graduates from MU-Pleven in 1990. In 2001 he becomes BC/BE specialist in Neurosurgery. His entire professional career is associated to UMHAT – “Dr.Georgi Stranski”-Pleven and MU-Pleven as clinical doctor, assistant and senior assistant (1995-2014). From 2015 he is an assistant in the Neurology and Neurosurgery department of MU-Pleven. In July 2018, Dr. Ovcharov was enrolled in a doctoral program in the Neurosurgery and ENT department of MU-Varna. Faculty decision (15.12.2020) promotes his right to defend his PhD thesis.

Dr. Ovcharov’s dissertation thesis deals with an important medical problem in concern with the LDH diagnosis and treatment. The number of younger patients with LDH is gradually increasing in the last decades. According to him, unsatisfactory results after conservative treatment formulate the need of neurosurgical consultation. Such a decision should be taken within 4-6 weeks after conservative treatment in spite of the fact that many conservatively treated patients are getting better after long lasting conservative treatment. It is stressed on the fact that patients’ active participation in the healing process (namely obeying doctor’s instructions concerning the everyday regime) is profoundly important to find the “golden standard”, satisfying the patient’s expectations in concern with the mode of treatment. That is why the accent underlined of the PhD thesis is the clinical aspects and co-relational dependencies of the operative treatment.

Dissertation structure and volume range:

As a whole it is standardized, written on 133 pages. Publications in connection to the thesis – 1 page, contributions – 1 page, literature cited – 17 pages, 48 tables and 69 figures. 179 literature titles (only 3 in Bulgarian, 176 in English), 30% of them are published in the last 5 years.

Literature survey – it is written on 10 pages (rather compact) and trying to draw certain pitfalls in one page.

Aim and tasks are clearly and precisely formulated, all of the 4 tasks are based on classical principles, being a stable basement to figure out the effectiveness of standard open discectomy (SOD) in the operative treatment of LDH. Analysis of conservatively and operatively treated outcomes is ongoing in parallel.

Clinical contingent and methods:

For the period 2012-2017, 614 patients are being prospectively investigated. 25 patients (4.7%) are not included due to technical reasons mainly. Therefore 589 patients are enrolled in the study. For the same period 147 patients were being treated in the Clinic of Neurology. 52 (35.4%) are not included due to the retrospective design of the study. Adequate and modern statistical methods make the results and conclusions objective.

Results:

Investigation results are pretty well visualized with 48 tables and 69 figures, which fact renders better comprehension of the study itself. According to me, the most important results are:

1. Tendency of increasing the number of operatively treated patients. Most of the cases are in active age (19-60 years) – 72%.
2. 85% of them have experienced some additional conservative procedures – physiotherapy, manual therapy, ozone therapy.
3. 50% stayed 4 post-operative days in the hospital; as a whole, 80 % of them were being treated for a period of 5-6 days post-operatively. A low percentage experienced early post-operative complications (Clavien – Dindo scale).
4. Excellent results are fixed in concern with Visual Analogue Scale (VAS (in-out)) criteria and post-operative Mac Naab level of satisfaction criteria.

Discussion:

The author critically analyzes the results of his investigation, comparing them to the classical and contemporary literature data.

Conclusions:

I classify the importance of the author's conclusions in accordance with the acquired and analyzed scientific results as follows:

1. It has been figured out that the specific (classical) operative method SOD ensures an excellent and long lasting (5 years) outcome, adequate with the patient's expectations.
2. The early functional results (effects) undoubtedly favor the operative treatment.
3. Precise comparative estimation between conservative and operative treatment of LDH would be possible after parallel prospective randomized studies, including the most recent mini-invasive techniques and ignoring the financial interests at the same time.

Contributions:

To sum up the four contributions (predominantly clinical), I finally conclude: introduction for outcomes with maximal precision of long lasting effects after operative treatment invites a need of medical data standardization with real post-operative complications to be estimated. All this should ignore the non-medical factors favoring the patients' aspirations.

The applied documentation is complete, relevant to the law and the MU-Varna regulations in concern with acquiring the scientific and educational degree "Doctor".

Conclusion:

Dr. Mladen Ovcharov's dissertation thesis is original and actual. It is his personal work. Perfect knowledge of literature survey sets a clear aim and tasks in front of him. With contemporary diagnostic and statistical methods he adequately analyzes the results of the study, making logical conclusions. The aim is elucidated after a successful fulfillment of the tasks. Conclusions and contributions bear in themselves a scientific theoretical and practical importance.

Considering the upper mentioned facts, I give a positive vote recommending the doctoral student Dr. Ovcharov to be granted the scientific educational degree

“Doctor” in the field of Neurosurgery. I recommend the scientific jury to stand firmly behind this notion and to vote positively, too.

13.02.2021

Prof. Dr. Plamen Bozhinov, MD, PhD, DSc

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'P. Bozhinov', is written below the printed name.